

The Millie Arbesfeld
Midreshet Yom Rishon

Sunday Morning Learning Program for Women

WWW.MIDRESHETYOMRISHON.ORG

T. G. I. P.*

**Thank G-d It's PURIM!*

Rabbi Shmuel Maybruch

כה' אדר א' תשס"ח • March 2, 2008

WWW.MIDRESHETYOMRISHON.ORG

A project of Yeshiva University Center for the Jewish Future – Rabbi Isaac Elchanan Theological Seminary

א. סעודת פורים בלילה

1) אסתר פרק ט פסוק כ, כב

וַיִּכְתֹּב מְרַדְכֵי אֶת הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה וַיִּשְׁלַח סְפָרִים אֶל כָּל הַיְהוּדִים אֲשֶׁר בְּכָל מְדִינֹת הַמֶּלֶךְ אַחֲשֵׁרֹשׁ הַקְּרוּבִים הַרְחֹקִים... לַעֲשׂוֹת אוֹתָם יָמֵי מִשְׁתָּה וְשִׂמְחָה וּמְשֻׁלּוֹחַ מְנוֹת אִישׁ לְרֵעֵהוּ וּמִתְּנוּת לְאֶבְיוֹנָיִם:

2) תלמוד בבלי מסכת מגילה דף ז עמוד ב

אמר רבא: סעודת פורים שאכלה בלילה לא יצא ידי חובתו, מאי טעמא - ימי משתה ושמחה כתיב. רב אשי הוה יתיב קמיה דרב כהנא נגה ולא אתו רבנן. אמר ליה: מאי טעמא לא אתו רבנן? - [אמר ליה:] דלמא טרידי בסעודת פורים - אמר ליה: ולא הוה אפשר למיכלה באורתא? - אמר ליה: לא שמיע ליה למר הא דאמר רבא: סעודת פורים שאכלה בלילה לא יצא ידי חובתו.

3) מרדכי למס' מגילה אות תשפז

סעודת פורים שאכלה בלילה לא יצא. פירש ראבי"ה שצריך כלילי שבת ויומו. ומורי ה"ר מרדכי כתב שאינו מבין דהא בתריה קאמר רב אשי הוה יתיב קמיה דרב כהנא... משמע דסעודה אחת די.

4) ב"ח סימן תרצה אות ג

ולפענ"ד ליישב דברי ראבי"ה דסובר דודאי הסעודה החשובה בריבוי מינים אינה אלא ביום כדמוכח מההיא עובדא, אלא דרב כהנא קא סלקא דעתא דבלילה נמי יצא אם אכל הסעודה החשובה בלילה... ורב אשי מהדר ליה מדרבא דלא יצא ידי חובתו בסעודה חשובה שאכל בלילה אלא דוקא באכלה ביום. והשתא לפי זה הוכיח ראבי"ה דבעל כרחך צריך לסעוד גם בלילה... דאי איתא דאין צריך לסעוד בלילה כלל, היאך טעה כל כך רב כהנא.

5) בית יוסף אורח חיים סימן תרצה

כתב בארחות חיים... סעודת פורים שאכלה בלילה לא יצא ידי חובתו יש מפרשים כעין לילה שאין אבוקה כנגדו דרך שמחה ויום טוב.

6) שולחן ערוך אורח חיים סימן תרצה

סעודת פורים שעשאה בלילה, לא יצא ידי חובתו. הגה: ומ"מ גם בלילה ישמח וירבה קצת בסעודה.

ב. זמן הסעודה ביום

7) בית יוסף אורח חיים סימן תרצה

וכתוב עוד שם פורים שחל להיות בערב שבת

1. עבדינן סעודת פורים מבעוד יום ובלילה צריכין לקדושי וצריכין נמי למיטעם מידי בתר קידושא
2. ויש שעושים סעודתם בבוקר והכל לפי המנהג.

8) רמ"א שולחן ערוך אורח חיים סימן תרצה

וכשחל פורים ביום ששי, יעשו הסעודה בשחרית, משום כבוד שבת.

9) משנה ברורה סימן תרצה ס"ק י

היינו קודם חצות היום לכתחלה.

10) יד אפרים לאורח חיים סימן תרצה
כתב בתשובת מהרי"ל...דהיינו קודם שעה עשירית.

11) שולחן ערוך אורח חיים סימן רמט סעיף ב
אסור לקבוע בערב שבת סעודה ומשתה שאינו רגיל בימי החול... מפני כבוד השבת, שיכנס לשבת כשהוא תאב לאכול; וכל היום בכלל האיסור. הגה: וסעודה שזמנה ערב שבת, כגון ברית מילה או פדיון הבן, מותר, כן נ"ל וכן המנהג פשוט.

12) מגן אברהם סימן רמט ס"ק ו
וב"ה כ' דמצוה להתחיל קודם שעה עשירית.

13) השגת הראב"ד על הרמב"ם הלכות שבת פרק ל הלכה ד
אסור לקבוע סעודה בערב שבת. א"א דוקא שאסור לקבוע מחצות ולמעלה.

14) ספר אמרי ברוך – פרשת תצוה סוף מאמר ב'
וראיתי בספה"ק שבט מיהודה להרה"ק רבי אברהם אייגר זצ"ל, בנו של הרה"ק רבי לייבל אייגר ונכדו של הגרעק"א זצ"ל...כי מבואר בחז"ל (ויק"ר כט, ה) שחטא אדם הראשון היה בערב שבת בשעה העשירית...ועל כן כשחל פורים ביום השישי יש להשתדל לאכול הסעודה קודם שעה עשירית שהוא קודם זמן החטא.

16) תלמוד בבלי מסכת חולין דף קלט עמוד ב
המזן מן התורה מניין? "המזן העץ".

17) בראשית פרק ג פסוק יא
ויאמר מי הגיד לך כי עירם אתה המזן העץ אשר צויתך לבלתי אכל ממנו אכלת:

ג. פורס מפה ומקדש

18) שולחן ערוך אורח חיים סימן רעא סעיף ד
אם התחיל מבעוד יום, צריך להפסיק שפורס מפה, ומקדש. ואם היו שותים יין תחלה, אינו אומר אלא קידוש בלבד בלא ברכת היין, ואח"כ מברך ברכת המוציא...וי"א...[ש]אינו מברך המוציא.

19) הגהות מיימוניות הלכות מגילה וחנוכה פרק ב הלכה יד
ומיהו אם משהה סעודתו עד הלילה אומר מהר"ם שצריך לברך על הנסים כדאשכחן רב צלי של שבת במוצאי שבת.

20) תלמוד בבלי מסכת יומא דף פז עמוד ב
אמר רב: תפלת נעילה פוטר את של ערבית.

ד. לא קידש בלילה

21) שולחן ערוך אורח חיים סימן רעא סעיף ח
אם לא קידש בלילה, בין בשוגג בין במזיד, יש לו תשלומין למחר כל היום. הגה: ואומר כל הקידוש של לילה מלבד ויכלו.